

עג:

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין

עין משפט
גו מצוה

מסורת הש"ס

(א) כמובן טו... (ב) ומוטע
(ג) ימותו טו... (ד) כפ"א
(ה) ובע"פ חקפת מכות
(ו) ד"ה עקו... (ז) ש"ן לך
(ח) ע"ד... (ט) ודף ל"א... (י) טס
ל"א.

תורה אור השלם

1. ולעבר לא תעשה דבר
אין לעבר חטא מות כי
באשר יקום איש על
רעותו ורצונו נפש על
הדבר הזה
דברים כב טו

גליון הש"ס

תוס' ד"ה בפסוקה כו'.
ד"ה רב פפא א"ת ל"ה.
תמיהה הא ע"כ ר"ש אמר
הכי רק ל"ת מקאמר
וטב נכנס חייב ולא תנח
ל"ה ל"ת לאוקומי טענה
ע"י אחר ודכ"ל ל"ה א"ת
ממ"י הא קמי לה"א דנח
על כנו פטור ה"י דע"ל
דנח כנס אמ"י קל"מ
ומה"י נח"א הא דמוקי
ר"י כמפנה ל"ת קשיית
ה"ש דמ"ן לה"ל נכנס
א"ן דרב פפא ס"ל דקנס
מקמי ומש"ל מ"מ מוכר
ל"ת דממ"י דפטור על
כנו דנח כנס אמ"י
קל"מ א"ת שפי' י"ל
דא"ת כ"ר"ע דכ"ר"א.
וע"כ א"ת כ"ר"ע ל"ה ל"ה
ל"ה א"ת כ"ר"ע דכ"ר"א
דמקמי דממ"י דנח על
כנו דפטור מק"א דנח
ל"ה א"ת ע"כ דל"ת קנס
ממ"ן כמפנה ל"ת קשיית
ק"א למעט א"ר"א ומנח
כ"ר"ע דממ"י דנח ל"ה
דכ"ר"א י"ל לממ"י דנח
על כנו ל"ה א"ת דא"ת
לא א"ת ח"ו ל"ה מ"ן
כמו' כמכות דף ל"ה ע"א
ד"ה ס"ד וד"ה מ"ס
ע"כ.

הגהות הב"ח

(א) ר"ש ד"ה גיטות וכו'
דאפ"ה ה"א דמוקי:

מוסף רש"י

ואלו געזרות. דוקא נערה
משכיחא שתי געזרות עד
שנגזר וסע שעה חדשים
שגזר געזרות נצרות. אכל
קטנה ונצרות אין לה קנס.
שיש לה קנס. אם לא אס"ח
אדם נתן לאשה חמשים
ספ"ק. דכתיב (דברים כג)
ותן האיש הסוכני וכו'
(בבבבות כג). העראה.
האמורה נצורה שהיא
בגמר ביאה בכל געזרות.
דכתיב (ויקרא כ) אם
מקרה עברה. אם אצ"ו
הערה זו נשיקה. מש"ק
השמת בל"תו מקום ופוסה
כו וכו"ו יבמות נ"ה. זו
הנכנסת עטרה. אכל
עטרה לא העראה היא.
עטרה א"ת ה"א היא וכו'
מן ה"ב א"ת א"ת וכו'.

משום דהאי לא אורחיה והאי קא פנים א"ה. לאו פירכא גמורה
היא דליכא למימר אידך יוכיח וכי האי גוונא נפרק
כ"ל לולין (פסחים דף טו. וס) גבי תמיד וספק דדחו שנת וטומאה
ולא יליף מינייהו שאר קרנות נצרות (ס). חד למעוטי עובד ע"ו
וחו כו'. ו' לאו כמי אלא חד הוה

מוקמינן ליה למעוטי בהמה ושנת
ותימה דבהמה ושנת היכי ממעט מחד
וטפי היה נראה לומר דמחד ממעט
ע"ו ושנת וא"ת ולמה לי קרא למעוטי
שנת הא מילא גופיה קא ממלא שנת
דחולל כחכירו וא"ת יתלל שנת להציל
חכירו מחילול שנת דאין זה מקלקל
בצורה דליכא תקוני גברא כיון
דמחייב מיתה דפס"ק בחד דיני
ממונות (ש"ל דף נה. וס) וי"ל דמ"מ
ס"ד דגזירת הכתוב כרבי אלעזר
כ"ר"ש: חילול ה"א ע"ו. כל
הכי דלקמן נפרק הגרפ"ן (דף
טו.) דמבי כהו מילול לא גמרינן
מע"ו אלא שנת דשנת וע"ו כמי
כהו מילול נחמוס מיתה:

במונא אי משלם עד גמר ביאה.
פי כונטרס שהו מוליס
במוליה וקשה דכלל השתה כמוליס
נמי משלם קנס כדאמר בפ"ק דקדושין
(דף טו.) כ"א עליה עשרה בני אדם
ועדיין היא בתולה רבי אומר הראשון
בסקילה וכולן כחנק ואמרין מודה
רבי לענין קנס דכולו משלמי ונפרק
הכ"א על יבמות (דף טו. וס)
מוקמינן ונ"ה תהו לאשה נאשה
הראויה לו פרע לאלמנה לכהן גדול
כנ"א עליה שלא כדרכה אלא הכ"א
היינו טעמא דלא משלם אמתילת ביאה
משום דקס ליה בדרכה מיניה הלכך
לא משלם הכ"א עד גמר ביאה אכל
בעלמא משלם קנס משעת העראה
וה"מ דלא אחר"כ העראה בגמר ביאה
(אלא) לענין עריות וחייבי לא"ן ועשה
וימיה ואשה נבעלה כ"פ הכ"א על יבמות
(ש"ד נ"ה.) אכל לענין קנס לא
אחר"כ וא"ת על כרחיך למ"ד
העראה זו הנכנסת העטרה אי
אהערה לא מחייב הא בגמר ביאה
לאו כמולה היא הא לאו פירכא היא
דאחי חייב רחמנא מדע מדלא
ילפינן העראה מנערה המאורסה דאי
אהערה פטור בגמר ביאה היכי
מחייב הא לאו כמולה היא אלא כמי

דאורחיהו. כנעילות: ולא נפיש גמיהו. כלרופה שחביבה ועלת חן
על הארום ועכשו מתגנה עליו אכל שאר עריות פניות בתולות לא
מפגמי כולי האי וכן נשאות בעולות (א) לא מפגמי כולי האי מנו לרופה:
ונכנס חטא מוט. דאמרנו לה כריות ומיתות כ"ד ולא בעי נער
ונערה שהרי הן כולל: חד למעוטי

עבודת כוכבים. דכ"ר"א חייב כ"ו
דלקמן: וחד למעוטי כהמה. משום
דמ"י לעריות. ושנת כדי נקטיה ואנב
גברא אידי דמן כממ"י מיהו קרא
לא בעי למעוטי דיון דלמעוטי
עבודת כוכבים מהיכא חייב שנת
הא לא סלקא דעתין לאמ"י אלא
במילול מילול מעבודת כוכבים
דלקמן: דכ"י שמעון לקמן הוא
(דף עז.) אידי דכנס נער. לה"א
א"ת הוכור כנס נערה כלומר כפשיטה
דקרא דעל כחמה נערה קרינא ביה
דהא נערה משחשי ולנערה לא
מעשה נערה: במקפדת על סגמה.
דאי כשאינה מקפדת לא קאמרי רבנן
למקטליה משום עבירה דלא ממיר
מעבודת כוכבים ושנת: אפגמה
קפיד רחמנא. מדלא כמי כהאי
קרא אלא מידי דפגמה שמע מינה
אפגמה קפיד: דמפדת נכנסה
לקטלא. שיש לנעושות שמוקרינן לעמ"י
למות שהרגנה ולא כמע"ל לו ואמריה
תורה ה"ל דמה דמ"ו: הא קא פנים
ל"ה. ואי טעמא דקרא משום פגימה
היא אמאי אמעיטו חייבי לא"ן.
ואדכ"ר"א קא פירין דאמרי טעמא
משום פגמה הוא: אפגמה רבה.
כגון עריות דכריותות שהן חמורות
והיא חרפתה מרובה שהולך ממור
ונעשית וזה כנעילותו אכל כהן גדול
באלמנה אינה נעשית וזה אלא חללה:
הכ"א על אחוהו. כלומר אפילו כ"א
על אחותו דלא קרינא בה ולו סביה
לאשה (א) אפילו הכי קרינא בה ונתן
האיך השוכב עמה (ב) דאמרי מקראי
בכמונות (דף טו.) ואע"ג דחייב כרת
לא מפטר מתשלומין ואי נתן לה ל"ה
בנפשו אמאי משלם הכי מימיה
ומשלומין יש כ"א ואע"ג דלא אקטול
פטור מתשלומין דקדימא (ג) (ס"ד
ל"ה.) ככל חייבי מיתות בית דין שוגגין
דנפקא לן מדתניא דבי חזקיה מה מכה
בהמה לא חלקת בה כו' א"ת מכה אדם
לא חמלקו כו' וכו': משעת העראה.

קרי ליה נבעלה ואפגימה במק"ת ושבו אין מליצין אותה מגמר ביאה
בנפשו וקנסא לא מחייבי אלא משום גמר ביאה שהו מוליא בתולין.
והאי גמר ביאה לאו דווקא ביאת המירוק שהו מוריע דקרא אמתילת
קפיד דכתיב (דברים כג) נערה בתולה אשר לא אורסה אלא גמר ביאה
דהכ"א הנכנסת עטרה היא: הניחא למאן דאמר. ביבמות (ד' נ"ה):
העראה דהיא כנעילה היינו נשיתא אב"י איכא לאוקומה דפגימה (א) היא
דמיקרי בעולה ועדיין כנעילה לא יא"ו לאיחויביה קנסא דחמשים:
אלא למאן דאמר העראה. שעשה הכתוב בכל המורה כנעילה זו הנכנסת
עטרה וגמר ביאה כגון דשפחה מרופה דכתיב בה שכנת ורע (ויקרא
ט) היינו ביאת המירוק אין כ"א הער"א פגם בלא הוצאת בתוליס
ונמצאו מיתה דמתן לה"ל ותשלומין באין כאלה: ש"א עליה. הוא או
אחר ככר שלא כדרכה וחזר וז"א עליה כדרכה דלא נתן ביאה זו
להילול בנפשו שכ"ר נפגמה: ר"י היא. דאמר לא ינתן להילול בנפשו:
כך

חייב רחמנא ומיהו צירושלמי דכמונות משמע דאהערה משלם קנס
דאמרין הערו בה עשרה ועדיין היא בתולה כולה משלמין קנס:
במניחתו שלא יחרגנה רובי יהודה היא. לא לגמרי כותמיה
דהא קמי נערה אין קטנה לא ולרבי יהודה אפילו
קטנה כדמוכא נפרק אלו נערות (בככות טו. וס):
ויבמפוחה ודכ"ר"א ה"ה. מיתה היכי מוקמינן דמפוחה היא קמי
קופא אשח אחיו דיש לה קנס ועל כרחיך נמח"ר
ונתגרשה דאי עבדה חמחי חייבי מיתות פטורין כדמ"ן החס
ונערה שנמ"רסה ונתגרשה קנסה לעמ"ה דקמ"י ר' עקיבא כפי"א
"ואי נמפוחה הרי מחלה דמוכח כ"פ אלו נערות (ש"ד נ"ה.) דמוקי
ממ"י דאלו הן הלוקין ביחומה ומפוחה וכו"ת דלמ"א כרבי עקיבא
דכ"ר"א (א) דאמר נערה שנמ"רסה ונתגרשה יש לה קנס וקנסה לאביה
הא קמי קופא אשח אלו כנו פטור משום דמחייב נפשו ונמ"רסה
ונתגרשה אידי ואי דא"ת תיפוק ליה דלפילו כ"א עליה אחר קנסה
לאביה ואין לומר דליטריין היכ"א דלא הספיקה לעמוד בדין עד שגברה דמה עמידה בדין שייך כדבר שהו שלו וגר"א לפרש דלעולם
לעמ"ה אפילו נמפוחה מחייב אי אמרה בשעה שז"א עליה שאינה מוחלת הקנס מיהו צירושלמי פריך לה ומשני כגון שלא הספיקה לעמוד בדין
עד שמת א"ת אכל על להוכיח דעל כרחיך מחייבין לא מתוקמ"ה כ"י עקיבא דכ"ר"א * דהא רב פפא א"ת ל"ה התם כאלו נערות (ד' נ"ה):
חידוש הוא שחידשה תורה כקנס כ"י והש"ס קאמר התם (ד' נ"ה): דמאן דא"ת ל"ה חידוש כ"י על כרחיך סבר לה כרבי עקיבא דממ"י
וצירושלמי נפרק אלו נערות אמתיתין דיתומה שנמ"רסה ונתגרשה איכא פלוגתא דאמוראי דליכא למאן דאמר המפחה פטור כנשח וסגס
אכל קנס אינה יכולה למחול ואיכא לאוקמי רב פפא דהכ"א כי ההו"ו ומאן דאמר התם פטור מן הכל סבר כאידך שיט"א דהכ"א:
ש"ל